

„Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“ (Mt 6,21)

„A dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás; odstránim z vášho tela srdce kamenné a dám vám srdce z mäsa.“ Ez 36,26

Mysľou čítame Bibliu, aby sme videli Božiu slávu, a srdcom ju čítame, aby sme zakúsili Božiu slávu.

V dnešnej dobe, v ktorej sa všetko môže, sa nám začína vytrácať z našich vzťahov teplo srdca. I keď o ňom toľko rozprávame, spievame, je ho plný internet. Zdá sa, že je nám dnes tak vzdialené. Ľudské vzťahy dnes už neriadi srdce, ale kasa a kalkulačka. A proroci, ktorí vidia ďalej, sa začínajú obávať. Keď je niekto slepý alebo chorý, to zbadá každý. Slepý hmatá svojou bielou paličkou, hluchému pomáha obdivuhodná gestikulácia. Chromý sa predsa len vie pohybovať, aj keď na vozíčku. Ale,... Kto si všimne okrem pacienta, že je choré to skryté neviditeľné srdce. Všetky iné časti tela si môžu prechodne odpočinúť, ale srdce, táto neviditeľná energetická základňa od začiatku života až do jeho konca sa nesmie zastaviť. Nepozná pauzu ani voľno, ani dovolenku. Prvým úderom začína, posledným končí. Pozná len život a smrť. Každým úderom srdca sa život predlžuje aj kráti. A keď je choré srdce, celý človek je chorý.

Pred Bohom v duchovnom živote srdce vyjadruje celého človeka. Je centrum osobnosti, ktoré hýbe rozumom aj vôľou, aj citmi. „Lebo zo srdca pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, rúhania.“ (Mt 15, 19) Hoci v zhode s prvotným Božím plánom sa v ňom rodia najprv všetky šľachetné myšlienky, hnutia, hrdinstvá. (Na obraz Boží sme stvorení. Máme srdce podobné Bohu.) Vo sv. Písme srdce nevystupuje len ako zdroj citového života, ale aj ako stred osobnosti, prameň a sídlo túžob, vášní, lásky alebo nenávisti. Sídlo svedomia a rozhodnutia, sídlo morálneho a duchovného života. Dalo by sa povedať, že srdce vyjadruje celého človeka.

Teraz nám, Pane, dovoľ skontrolovať naše srdce. Nie je to také ľahké zbadáť, že je choré.

Nahliadnime do Božej lekárne. Pozrime sa očami Sv. Písma a skúsme zistiť, čím sú choré naše srdcia.

1. Srdce neúprimné

„No podvádzali ho svojimi ústami, svojím jazykom ho klamali. Ich srdcia neboli k nemu úprimné, ani jeho zmluve neboli verné.“ Ž 78, 36-37

Prvou deformáciou je srdce neúprimné, falošné, podvodné. Srdce, ktoré vie a chce klamať. (Evanjelium hovorí o dvojakosti srdca)

Dvojaké srdce je srdce rozdelené, ktoré nevie, kam a komu patrí. Pokúša sa slúžiť dvom pánom. Je neverné svojej vnútornej pravde. Nevie (alebo nechce vedieť) sa jednoznačne rozhodnúť. Je rozpoltené, nepatrí vlastne nikomu. **Ako môže žiť a oživovať človeka, keď je rozdvojený? Klame v tom, čo malo byť jeho najväčším darom - v láske. Predstieraná láska je najväčším podvodom. Nevieš, s kým hovoríš, koho máš pred sebou.** A keď aj ty sám prijmeš túto falošnú hru ako odpoveď na podvod, dopúšťaš sa dvojnásobnej zrady. Na láske a na pravde. Potom sa ľahko mení naša história na veľký maškarný ples. S neúprimným srdcom sa nedá správne milovať.

2. Srdce tvrdé

„Keď dnes počujete jeho hlas, nezatvrdzujte si srdcia! (Ž 95, 8)

To, čo Boh na začiatku stvoril ako dobré, to rozvracia tvrdosť srdca. Všetko, čo Boh spája, darom svojej lásky, tvrdé srdce rozbíja. História a bolestná skúsenosť nás nestačila vyliečiť z tejto choroby. Srdce tvrdé voči Bohu, lebo nepočúva jeho hlas a srdce tvrdé voči ľuďom, ktoré najviac a najčastejšie zraňuje práve tých najbližších, tých, čo čakajú na našu lásku. Naša doba rapídne chladne. Táto zubatá prechladnutá spoločnosť. **Dnes nám nechýbajú vedomosti, ale láska. A čo sa dá čakať, keď rozumu a rukám začne diktovať tvrdé a skazené srdce?!** Boh nám pôvodne nedal tvrdé srdce, ale počas života sme sa ho naučili zatvrdzovať. Čím? Najmä opakom lásky: nenávisťou, nedôverou, neúspechmi a sklamaniami. Ba môže otupieť aj neužívaním, zovšednením. Keď zabúdame, že „každý deň je dnes.“

3. Srdce prázdne

„To cesta je každého hriešnika, takto hynie nádej bezbožníka. Skladá svoju dôveru do prázdnej kapsy.“ Job 8,13 -14

Aj prázdne srdce je nebezpečnou chorobou. Túto chorobu prezrádza reč. Taký človek sa skrýva za svojimi slovami, ktoré mnohokrát nič neznamenajú. Sú prázdne, pretože vychádzajú z prázdneho srdca, lebo „z plnosti srdca hovoria ústa.“ Nestačí, že srdce sa zbavilo nebezpečných a zlých nájomníkov, že vyhnalo zlého ducha, že je vymetené, čisté, upravené. Je však prázdne. Srdce ničím nezaujaté, bez ideálov, bez nadšenia, neobývané dobrom privádza späť zlo. Ono sa vráti a potom bude ten človek (chrám Sv. Ducha) vyzerat' horšie ako predtým. Srdce prázdne nedokáže milovať.

4. Srdce neprítomné a vzdialené

„Tento ľud ma uctieva perami, ale jeho srdce je ďaleko odo mňa.“ (Mt 15,8,..Iz 29,13)

Je aj srdce neprítomné a vzdialené. Keď z ľudskej prítomnosti ostane len vonkajšia fasáda bez ducha. Miesto živého človeka len atrapa. Srdce vzdialené sebe, ľuďom a Bohu. Keď sa modlí akýsi „zbožný mechanizmus“ (mechanická modlitba) uvedený do pohybu zvykom alebo programom. Keď sa teda modlí zvyk miesto lásky, keď z dôverného rozhovoru s Bohom a s blízkymi ostane len „cvendžiaci kov a zuniaci cimbal“, keď vyznávam a nevyznávam, keď ľutujem a neľutujem, sľubujem a nesľubujem, prosím a neprosím. A preto „... nič neosoží, nič nie som...“ (1Kor 13,3) **pre neprítomnosť srdca. „Kde si, keď nie si prítomný sám sebe?“** pýta sa sv. Augustín. A to najmä v tých najbohatších chvíľach, keď môžeš veľa získať. Neprítomnosť alebo poloprítomnosť postihuje mnohé naše srdcia, chvíle, modlitby. Stávame sa smutnými osamelými, pretože sme neprítomní všadeprítomnej Láске.

5. Srdce stratené

„Je to ľud s blúdiacim srdcom; tí veru moje cesty neznajú.“ Ž95,10-11

Máme hovoriť aj o srdci stratenom? O stratenom srdci, o ktorom sme si mysleli, že nám patrí a zrazu sme zistili, že ho nemáme. Stratené srdce, ktoré sme milovali a ktoré milovalo nás. Strácame a strácame sa. Strácame a s bolesťou hľadáme a nie vždy nachádzame. To býva častá choroba našej nestálej lásky medzi priateľmi a spoločenskými vzťahmi. A pýtame sa ako sa Panna Mária pýtala, keď stratila svojho 12-ročného Ježiša v chráme. „Syn môj, prečo si nám to urobil?“ Prečo sa strácame a prečo si unikáme? Srdce moje, prečo si mi to urobilo? To je srdcová choroba, ktorá najviac bolí a najdlhšie sa lieči. Každé ráno odchádzame do školy, do roboty berieme si so sebou všetko možné, no koľkokrát si zabúdame vziať svoje srdce. Pravda nás vyslobodí, ukáže nám správnu cestu. Ona nie je niekde vonku, je v nás.

6. Kamenné srdce

Kamenné srdce je popis stavu, keď odmietnutý a zranený človek zatvrdí svoje srdce, aby sa bránil pred ďalším sklamaním od svojho okolia. Ak nám niekto v živote uštedrí tvrdú ranu, väčšinou reagujeme hnevom a potláčaním. Niežeby hnev nebol normálnym prejavom v takejto situácii, avšak problém je práve v našom potláčaní. Vyhlásenia typu „už nikdy nebudem nikomu veriť“ alebo „už nikdy nikomu nedovoliť, aby...“ sú typickým sprievodcom potlačovania a neprijatia nášho zranenia. Spočiatku je človek otvorený, hovorí o svojich radoostiach, starostiach, zlyhaniach, nebojí sa vyjadrovať svoje city a pod. Ak niekto tieto informácie zneužije, postaví si okolo svojho srdca stenu, ktorá ho má chrániť pred ďalšími sklamaniami. Tie najpevnejšie ochranné steny si staviame, keď sme odmietaní niekým, na kom nám veľmi záleží. Múr nás síce chráni pred zraneniami z odmietnutia a od ďalších sklamaní, ale zároveň bráni, aby sme boli schopní napr. prijímať lásku či akékoľvek dary. Človek s kamenným srdcom nie je schopný prijať akýkoľvek dar, pretože nechce byť za nič vďačný. Nechce byť nikomu zaviazaný, žiadny dar neberie ako prejav priazne či lásky, ale ako niečo podmienené – akúsi zálohu na pomoc jeho darcovi. Tento postoj sa potom pochopiteľne prenáša i do vzťahu a samozrejme i života s Bohom. Taký človek vníma Boha ako niekoho, kto ho chce pripraviť o jeho slobodnú vôľu, chce od neho neuveriteľné množstvo práce, núti ho do modlitby, pôstu, čítania Biblie, evanjelizovania a pod., neustále mu pripomína, že mu musí byť vďačný za záchranu (spasenie) a ešte sa neustále vyhráža „pekľom“. Život s Bohom nie je pre takého človeka radosťou, ale utrpením. Nech urobí čokoľvek, podľa Biblie nikdy nemôže splatiť svoj dlh voči Bohu, a preto je „nútený“ byť mu vďačný.

Človek s kamenným srdcom pritom môže a najskôr aj bude robiť množstvo dobrých skutkov, bude štedrý, ale sám od nikoho pomoc neprijme. Veľké množstvo z tých dobrých skutkov v skutočnosti nebude z lásky! A tak sa stane, že totálne vyhorí. Kamenné srdce je prakticky neschopné lásku prijímať ani dávať!

Pane, vlož do mňa nové srdce a nového ducha. Odstráň mi zo srdca všetku tvrdosť, ktorá ti bráni konať v mojom živote. A. Dermek, SDB